

METOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 K na leto.
Posamezna številka stane krono.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanja) se zaračunjuje po nastopnih cenah. Inserat na pol strani 600 K, na $\frac{1}{4}$ strani 300 K, na $\frac{1}{8}$ strani 150 K, na $\frac{1}{16}$ strani 100 K, na $\frac{1}{32}$ strani 50 K. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 80 vin, najmanj pa skupaj 12 K.

Urejuje inž. Rado Laib; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 8. Ljubljana, 30. aprila 1921. Letnik XXXVIII.

Obseg: Občni zbor. — Spomladni škodljivci vinske trte. — Želatina za čiščenje kalnega vina. — Kmetijske stavbe. — Ljubljanski veliki semenj 1921. — Kmetijska razstava v Pragi. — Kmetijski kredit. — Kmetijski šolski vestnik. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Na prvem občnem zboru Kmetijske družbe za Slovenijo je bilo izvoljeno predsedstvo, glavni odbor in računski pregledniki, kakor sledi:

Predsednik: **Gustav Pirc**, gen. ravnatelj v p. v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Evgen Jarc, profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Ivan Pipan, posestnik, Vižmarje 27.

Odborniki:

za Kranjsko:

Ivan Ažman, posestnik, Hraše pri Lescah,
Martin Bajuk, posestnik, Božjakovo 30,
Jože Černe, posestnik, Zgornja Šiška,
Franc Črnagoj, nadučitelj, Crna vas,
Franc Hočevnar, posestnik, Struge,
Jože Hočevnar, posestnik, Žeje pri Komendi,
Anton Meden, posest., Begunje pri Cerknici,
Alojzij Pavlin, živinozdravnik, Ljubljana,
Bohuslav Skalicky, višji vinarski nadzornik, Novo mesto,
Ivan Strumbelj, posestnik, Ig;

za Štajersko in Prekmurje:

Mihael Brenčič, posest., Spuhlja pri Ptuj,
Franc Černe, živinozdravnik v Ljubljani,
Jakob Jan, posestnik v Podhomu pri Gorjah,
Robert Košar, posestnik pri Sv. Bolfenku,
Martin Steblovnik, posest. v Rečici ob Paki,
Dr. Karol Verstovšek, prof. v Mariboru,
Jakob Vrečko, posestnik v Ponikvi;

za Koroško:

Dominik Kotnik, pos., Dobrije pri Guštanju.

Računska preglednika:

Ivan Piber, župnik, Senčur pri Kranju,

Josip Oražem, posest., Sele 30. pri Ljubljani,

Spomladni škodljivci vinske trte.

Komaj prične trta odganjati, že jo napadajo razni škodljivci, predvsem iz vrst žuželk. Posebno nevarni so ji raznovrstni hrošči, ki jih zaradi dolgih rilčkov, s katerimi rastline objedajo, imenujemo *rilčkarji*.

Najbolj razširjena in najbolj škodljiva sta v naših krajih dva rilčkarja, in sicer *brazdati rilčkar* (*Othiorhynchus sulcatus*) in *luštkov rilčkar* (*Othiorhynchus ligustici*). Oba škodujeta s tem, da objedata razvijajoče se trtne popke in (kasneje) trtne liste.

Ker napravita na popkih dosti več škode nego na listih, kajti z uničenim trtnim popkom je uničena tudi vsa bodoča mladika z grozdnim zarodkom vred, sta tem bolj škodljiva, čim preje (zgodaj) se prikažeta in čim počasneje se trta (v hladnem vremenu) razvija.

Brazdati rilčkar je hroščec, dolg kakih 10 mm. Njegova temeljna barva je črna, pokrit pa je z dlakastimi, rumenkastosivimi luskinami, vsled česar izgleda, kakor bi bil umazan od zemlje. Dostikrat pa je tudi res od zemlje umazan, ker se čez dan v njej skriva. Ker ima hroščec krila zraščena, ne zna letati. Iz tega sklepamo, zakaj je po nekaterih naših vinogradskih legah zelo razširjen, medtem ko ga drugod skoraj ne poznajo.

Ponoči in zgodaj zjutraj, ako ni prevroče tudi podnevi, objeda hroščec trtne popke in liste. Ako se trti naglo približamo ali pa se je dotaknemo, pade hroščec na tla in se dela mrtvega. Ker pa je zemlji podobne barve, se ga težko razloči. Pozneje oživi in se hitro skrije v zemljo. Zaradi njegove potuhnjenosti mu pravi dolenski vinogradnik „iškarijot“, Belokranjec „volk“ ali „popijač“, Vipavec pa — najbrže zaradi trdega, koščenega trupla — „železnikar“.

Zužek je zelo škodljiv in se da najlažje pokončevati z obiranjem. Vendar pa je treba pri tem previdno postopati, sicer nam večji del živalic popada na tla in se poskrije. Obirati jih moramo zgodaj zjutraj, kajti pozneje, zlasti če je vroče, se spustijo na tla in zlezajo pod grude, kjer čakajo do noči, da gredo zopet na pašo.

Trti se moramo previdno približati in — zlasti ako se na njej nahaja mnogo živalic — uporabiti za obiranje lovilne pahljače. Tako pahljačo si lahko sami napravimo iz trdega papirja ali blaga, napetega na lesenih palčkah ali na debeli žici. Podobna je veliki votli lopati ali majhnemu, ploščato razpetemu dežniku. Od ene strani, t. j. nasproti držaja ali roča ima pahljača viličasto zarezo, da se jo lahko podstavi pod vso trto. Pahljačo se skozi zarezo pritakne tik do trtnega debela in se na trto izlahka udari, nakar vsi hroščki popadajo v podstavljeno pahljačo. Hroščke stresemo v kako gladko posodo (lonec, steklenico od kumar itd.) in po končanem obiranju poparimo živalce z vrelo vodo, da jih uničimo. Pokončevanje hroščev s pomočjo strupov, s katerimi bi se moralo trte poškropiti, je še premalo preskušeno. Vsekakor bi bilo za to uporabiti arzenove ali bari-tove soli.

Brazdati rilčkar pa škoduje tudi še na drug način, namreč po svoji ličinki, ki živi na trtni korenini. Samica rilčkarja izleže namreč tekom poletja ob vznožju trte, tik zemlje, 100 do 150 drobnih, komaj vidnih jajčec, iz katerih se v 10 do 14 dneh razvijejo ličinke, to je mali, brezogni črvički z rjavo glavico, ki dorasejo tekom poletja na 10—12 mm dolžine. Mlade ličinke se zarijejo v zemljo do trtnih korenin in objedajo najprej mlade, nežne trtne korenine. Pozneje se spravijo na

močnejše korenine ali na koreninsko deblo trte in jih objedajo. Zaraditega prične trta hirati, slabo odganja, peša in se končno tudi posuši, če ne v prvem, pa v naslednjem letu. Posebno rade podležejo poškodb mladice trte. Ako tako trto odkopamo, vidimo, da je lubad na koreninah ali na deblu deloma ali popolnoma objedena. Dorastla ličinka se zabubi in se navadno že pred zimo razvije iz bube hroščec, ki v bližini trte, v zemlji prezimi, spomladi pa na že popisani način objeda trtno popje.

Bube poznejšega rodu se preleve šele spomladi v hrošcece. Ti hroščeci škodujejo zlasti s tem, da objedajo spodnje liste trt.

Proti zatiranju ličink in hroščev samih, dokler živijo v zemlji, se priporoča prekopavanje zemlje pred zimo in pa vbizgavanje žveplovega ogljika, slednje sredstvo zlasti tam, kjer je zemlja po škodljivcu močno okužena.

Enako kakor brazdati rilčkar škoduje tudi *luštkov rilčkar*, ki je nekoliko večji od prejšnjega (10—11 mm dolg), črne barve, z rumenimi sivimi luskinicami.

Tudi ta rilčkar je zelo škodljiv, ker s posebno slastjo požira mlade trtne popke in lahko vso trto do golega obje. Njega pokončujemo tudi z obiranjem. Poleg teh škoduje v naših vinogradih še *dvorodi rilčkar* (*Cnecorhynchus geminatus*), ki je manjši (5—7 mm dolg) in sive barve. Škoduje in pokončuje se enako kot prejšnja dva.

Lani in tudi že letos se sliši, zlasti s Štajerskega (Pišce), glas, da se je tam prikazala na trti gosenica *rombovega pedica* (*boarmia gemmaria*), ki jo je v lanskem „Kmetovalcu“ (na str. 79.) opisal g. nadučitelj Medved. Gosenica škoduje na trti na sličen način, kakor prej omenjena rilčkarja.

Pokončuje se jo zlasti z obiranjem, in le, ako se zaplodi v večji množini, s strupi.

Zanimivo pri tej živali je, da prezimi kot gosenica. Čim milejša je bila zima, tem več gosenic je gotovo zimo prestalo in zato se po milih zimah v večji meri pojavljajo. Lani jih je bilo tudi po dolenskih vinogradih, osobito v okolici Št. Jerneja, vsepolno, letos se doslej o njih ne sliši, mogoče pa je, da se bodo tudi letos pojavile, ker ni bilo pozimi posebno mrzlo.

Ker prezimi gosenica na trti, je gotovo zelo koristno, da trto spomladi dobro osnažimo in preden poganja, namažemo z žveplovo apneno brozgo, ki učinkuje obenem tudi proti drugim škodljivcem (oidiju, pršicam itd.).

B. Skalicky.

Želatina za čiščenje kalnega vina.

Za čiščenje kalnega vina imamo mnogo sredstev, ki jih rabimo v kletarstvu, na pr.: mleko, jajčni beljak, sveža kri, ribji klej, španska glina itd. Najbolj razširjena je pa želatina, ki jo dobimo v trgovini v različnih oblikah in barvah. Najboljša je ona vrsta, ki obstoji iz tenkih, prozornih in brezbarvnih pločic; ker je najbolj čista, se jo porabi malo in učinkuje zelo dobro.

Uporabljanje želatine pri čiščenju vina ni težavno, vendar moramo z njo natančno ravnati, da se popolnoma raztopi in z vso tekočino enakomerno zmeša. Pri tem postopamo na sledeči način:

Vzamemo 1 dekagram želatine, jo zdrobimo, polijemo z eno osminko litra vode in pustimo vse skupaj, da stoji šest ur. Tej z vodo prepojeni želatini dodamo

en četrť litra vode, vse skupaj segrejemo in toliko časa mešamo, da se želatina popolnoma raztopi. Potem ji dodamo toliko vina, da dobimo skupaj liter tekočine, ki jo dobro zmešamo in pustimo tako stati en dan. Med tem časom moramo zmes večkrat premešati. Potem jo precedimo skozi platneno cunjo, da odstranimo morebitne nečistoče, ki so prišle v to zmes.

Pri uporabi večjih množin želatine vzamemo temu primerno več vode in vina, kolikor vina hočemo pač očistiti.

Gornjo množino zmesi, precejeno, vlijemo v škaf ter ji dodamo 5 do 10 litrov vina, ki je namenjeno za čiščenje, vse skupaj dobro raztepemo s čisto metlico in prelivamo iz škafa v škaf, da se dobro zmeša z vinom, ter na to vlijemo v sod. Prepolnemu sodu moramo odvzeti nekaj vina, da nam peneča se želatinasta zmes ne uhaja po vehi iz sode. V sodu zmešamo to raztopino z vinom s pomočjo lesene palice ali posebne priprave, ki pa ne sme biti iz železa. Sod se dopolni še z ostalim vinom in dobro zamaši.

Prvi dan potolčemo nekolikrat s kladivom po gorenjih dogah, da se želatina odloči od njih in združi z vinom, potem pa pustimo vino na miru, dokler se popolnoma ne očisti, v kar potrebuje en do dva tedna.

Vino, ki ga hočemo očistiti z želatino, ne sme imeti gošče na dnu, ampak ga moramo poprej pretočiti v čist sod.

Po 1—2 tednih se je vino že očistilo in želatina z goščo se je sesedla na dno sode. Sedaj moramo to vino zopet pretočiti v čist sod, kajti drugače se lahko zgodi, da dobi vino slab okus po gošči, ki se razkroji v vinu. Sod, v katerega pretočimo očiščeno vino, je dobro malo zažveplati.

Za čiščenje 100 litrov vina vzamemo 2—15 deka-gramov suhe želatine. Pri manj kalnih vinih zadostuje 4—10 dkg, pri zelo nečistih in trpkih vinih pa vzamemo do 15 dkg tega sredstva. Koliko ga potrebujemo za posamezne vrste vin, določimo s poskušnjo v malem.

Z želatino čiščena vina postanejo milejša in svetlejša, ker želatina vzame vinu tudi nekoliko barve in čreslovine. Da se želatina hitreje sesede, dodamo nekaterim milejšim vinom nekaj gramov tanina (3 do 10 gr na 100 litrov vina).

Ker se letos vinogradniki pritožujejo, da so marsikatera vina postala kalna, je Kmetijska družba nakupila pravo prozorno želatino, ki jo oddaja svojim udom po 130 K za 1 kg.

Kmetijske stavbe.

(Piše Vičanski Škerlec pri Veliki nedelji.)

Pod tem naslovom je prinesel list „Kmetovalec“ dva jako zanimiva in poučna sestavka. Ker sem si pri zgradbi svojih poslopij pridobil v tem vprašanju precej izkušenj, ki se razlikujejo od navodil prej omenjenih dveh spisov, si dovoljujem o tem poročati, kakor sledi:

V teku desetih let sem zgradil: goveje in svinjske hleve, shrambo za klajo, listnjak, shrambo za stroje in orodje, mlekarno, skedenj, uto za vozove, pluge in poljedeljske stroje, zimsko klet, pralnico ter stanovanjsko hišo. Vse to stoji pod eno streho ter je napravljeno iz zemlje (blata) po sledečem načinu:

Za temelj sem vzel beton: 50 cm debel, 50 cm

globoko v zemljo, 50 cm nad zemljo. Beton je sestavljen iz osem mer proda in ene mere portlandcimenta.

Zemljo sem leto dni pred porabo nakopal. To pa zaradi tega, da jo je solnce prežgalo, deževje premočilo in da je pozimi dobro premrznila. Vsled tega se je zemlja dala hitreje in bolje predelati v blato. K blatu sem primešal precej slame, ki sem jo do 50 cm nadolgo narezal.

Z graditvijo sem pričel meseca maja. Deske, v katere sem nabijal blato, so bile 40 cm široke, 4 cm debele in 4 m dolge, ter so bile z lesenimi riglji spojene, tako da je bilo med deskama 50 cm znotrajne luči za steno. Blato sem vdelal vedno po en dan pred porabo, ker je veliko bolje, kakor pa sveže blato. Tako blato, skupaj naloženo, imenujejo naši ljudje — prunt. Odkod izvira ta beseda, ne vem.

Pri nabijanju blata, je stal en mož med deskama na steni. Ta je vsako kepo blata, ki se mu je vrgla v roke, pognal s silo pred se in jo sproti z nogami potlačil. To je trajalo, dokler nista bili deski do vrha polni. Potem sta se deski prenesli naprej, ter sta se zopet opremili z omenjenimi riglji. To se je ponavljalo, dokler ni bila ena plast po celi stavbi nabita. Taki zgotovljeni plasti pravimo pri nas — rink. Na oglih in v kotih, kjer se vežejo prečne stene z zunajno steno, sem položil med blato borovico, da so stene ena z drugo lepo povezane.

V par dneh je bil tak „rink“ toliko osušen, da smo lahko po njem hodili. Izravnal sem ta „rink“ in ga pustil tako dolgo sušiti, dokler ni bil skozin-skozi suh.

Velika napaka bi bila, če ne bi bil vsakega „rinka“ prav dobro osušil. Poznam gospodarja, ki je lahkomišljeno zidal precej veliko gospodarsko poslopje iz zemlje, ki se mu je pa podrlo, preden je bilo izgotovljeno. Veliko takih naprav pa se nagne iz navpične črte, ker se posamezni „rinki“ ne posušijo. Posebno spodnji „rinki“, ki pridejo na cementni temelj, morajo biti popolnoma suhi, ker ti nosijo vso težo zgotovljene poslopja. Drug, velik tozadevni stavbni greh pa je pri tem, da se dela pretenke stene. Moja poslopja imajo 7 m širokosti s 50 cm debelimi stenami. Ne ena stena mi ni šla iz ravnotežja, akoravno so 3-80 m visoke.

(Konec prih.)

Ljubljanski veliki semenj 1921.

Kmetijski oddelek.

Od 13.—24. avgusta t. l. se vrši v Ljubljani kmetijsko-industrijski in obrtni vzorčni veliki semenj, na katerem bodo zastopane tudi vse kmetijske panoge naše Slovenije, in kolikor bodo razmere dopuščale, tudi drugih pokrajin naše države.

Kmetijstvo bo na tem velikem semnju tvorilo poseben oddelek zase, ter bo vsebovalo kmetijske pridelke in izdelke iz Slovenije, vključno Prekmurje. Zato se zgradi poseben paviljon, in sicer na skupnem prostoru pod Turnom (Tivoli) ob Gospodarski cesti proti Šiški.

V kmetijski oddelek bodo spadali naslednji izdelki in pridelki:

1. Razna vina, in sicer: a) grozdna navadna vina.
- b) različna sadna vina, in šampanjec.
2. Spirituozne pijače.
3. Drože in umetne kvasne glive.
4. Med, medica in vosek.

5. Marmelade.
6. Kavina nadomestila.
7. Testenine.
8. Sir in maslo.
9. Olja (bučno, laneno, solnčnično itd.).
10. Razna deteljna in druga semena.
11. Različni drugi poljski pridelki (fižol, zelje, konoplje).
12. Predivo in njega izdelki.
13. Suhe gobe.
14. Mesnati izdelki (klobase, salami, gnjati).
15. Vsakovrstni manjši kmetijsko-industrijski izdelki (kose, žage, sekire, poljsko, vinogradsko in sadjarsko orodje, t. j. škarje, noži, krtače, mehovi, pilnice, pumpe, lopate, krampi, vile, itd.).

Vse to bo vredil poseben s tem od poverjeništvu za kmetijstvo in od Kmetijske družbe pooblaščen odsek, ter je tozadevne prijave doposlali naravnost Kmetijski družbi v Ljubljani.

Da se more določiti v to pravočasno primerno obširni prostor za vse razstavljalce, je potrebno, da posamezniki ali krajne korporacije priglase svojo udeležbo najkasneje do konca maja, naznanivši razstavljalni predmet in množino ali obseg istega.

Ker postavi tozadevni paviljon velesemenjski konzorcij, bo treba seveda plačati za vsak uporabljeni razstavljalni prostor v notranjem tega paviljona 300 do 500 K za m^2 za ves semenjski čas.

Z ozirom na posebno važnost bodočega našega vinskega in sadnega trga bodo morali biti na tem velikem semnju zastopani vinski in sadni pridelki iz vseh najboljših krajev naše Slovenije, in sicer v prav izdatni množini.

V direktivo vsem razstavljalcem bodi omenjeno, da pridejo od vin v poštev le brezhibna, stara in nova, bela in rdeča vina prvovrstne kakovosti. Od tu razstavljenega, oziroma v prodajo ponujenega vina, mora imeti večjo množino na razpolago, da more skleniti z morebitnim reflektantom zaželeno kupčijo.

Te priredbe se namreč ne sme smatrati kot običajno razstavo, na katero se pošlje le nekaj vzorcev na ogled ali pokušnjo, marveč kot semenj v velikem obsegu, na katerem se more nuditi interesantom veliko množino raznovrstnega blaga ter z njimi direktno sklepati poljubne kupčije.

Naj skuša torej vsakdo po svojih močeh sodelovati pri tem važnem podjetju, da se pokaže zlasti tujim, inozemskim udeležencem kako in s kakšnimi pridelki je naša Slovenija oblagodarjena.

Za razstavljalni kmetijski odsek:
F. Gombač v Ljubljani.

Kmetijska razstava v Pragi

od 12. do 17. maja 1921.

To razstavo priredi „Zemědělská Jednota Československé Republiky“ (Osrednjo kmetij. društvo češkoslovaške republike) v Pragi s sodelovanjem vseh v to stroko spadajočih podjetij. Razstava, ki po svojem obsegu prekaša vsa enaka dosedanja podjetja, da nudi obiskovalcem točen vpogled v ves gospodarski in kmetijski razvoj v češkoslovaški republici in bo v prvi vrsti zanimala naše kmetijske kroge.

Kmetijske razstave na Češkem so se začele razvijati že v prvi polovici devetnajstega veka, ko jih je v Pragi prirejevalo Kmetijsko društvo, osnov. 1778. l. To društvo je pa bilo 1871. l. razpuščeno in namesto njega je bilo ustanovljeno novo Centralno gospodarsko društvo za kraljevino Češko, ki je od 1880. l. nadalje vsako leto prirejevalo kmetijske razstave. Tekom let so se te razstave razvile v največje in stalne sejme za plemensko domačo živino in za kmetijske stroje v vsej bivši Avstro-Ogrski monarhiji.

Zadnja taka razstava pred vojno od 16. do 21. maja 1914. l. je bila prirejena od Centralnega gospodarskega društva za češko kraljevino, ki se je po vojni združilo s Kmetijskim društvom Češkoslovaške republike. Ta zadnja razstava je po svojem obsegu nadkrilila vse dotedanje.

Izložbeni prostor obsega 16 hektarov ali 29 oralov, od katerega so 1914. l. kmetijski stroji zavzeli nad 30.000 četvornih metrov; trgovski promet je tedaj znašal 20 milijonov predvojnih kron. Tekom petih dni je to razstavo obiskalo nad 100.000 oseb. Ta vsakoletna razstava se vedno prireja v polovici maja po spomladnem obdelovanju zemlje, da bi se je moglo udeležiti čim več kmetovalcev, ter traja po želji razstavljalcev kmetijskih strojev vedno samo 5 do 6 dni.

Ta razstava je tvorila največji semenj simodolske živine, v bodoče pa postane gotovo splošno tržišče domače plemenske živine in perutnine v češkoslovaški republici ter največji mednarodni semenj v bodoči Evropi za kmetijske stroje. Češka industrija hoče s tem pokazati ves napredek zadnjih let na tem polju. Pri tem gre vlada in vse važne organizacije razstavljalcem in posetnikom razstave na roko z nizkimi vozninami po železnicah in z drugimi ugodnostmi.

Nas zanima v prvi vrsti kmetijska stroka, ki se je bo udeležilo kmetijsko ministrstvo z znanstvenimi deli. Visoke kmetijske šole in vse strokovne organizacije bodo razkazale svoje delo v diagramih, statističnih podatkih itd. Razstava domačih živali bo vsebovala konje, goved. prasiče, ovce in koze; dalje perutnino in kunce. Kmetijska industrija bo zastopana po sladkorni, mlinarski, pivovarniški industriji in po sušilnicah z vzemi sporednimi podjetji. Zadrugištvo Češke in Moravske bo zavzelo precejšen prostor v industrijski palači.

Deželna centrala čebelarских društev na Češkem bo priredila posebno bogato razstavo panjev in vseh čebelarских pomožnih strojev in orodja. Med temi se posebno odlikuje nov, predkratim patentiran stroj za točenje medu. Ob tej priliki bo ta centrala imela svoj občni zbor.

Iz Slovenije in iz ostale Jugoslavije posetijo to razstavo kmetovalci in kmetijski strokovnjaki, ki bodo ob tej priliki proučili napredek v kmetijstvu v tej napredni državi in stopili v tesnejše veze z bratskim češkim narodom.

Kakor se nam poroča iz Beograda, ne bo treba za to potovanje posebnih potnih listov tistim udeležnikom, ki potujejo s posebnim vlakom na Češko in nazaj. Zadostovala bo legitimacija, ki jo doloži ministrstvo za kmetijstvo. Celokupni stroški za potovanje so proračunjeni na približno 2400 K. 40 udeležnikov-kmetovalcev iz Slovenije dobi v ta namen podporo po 600 K.

Kmetijski kredit.

Centralna vlada v Beogradu je ustanovila posebno direkcijo za kmetijski kredit, ki bo že tekom prihodnjega meseca omogočil ustanovitev potrebnih podružnic v važnih središčih dežel, kjer jih dosedaj še ni bilo. Namen tej ustanovi je nabava ugodnega osebnega kredita za kmete, v prvi vrsti za one, ki se nahajajo v slabem gospodarskem stanju, in sicer v prvi vrsti za manjše posestnike, ki plačujejo direktnega davka manj kakor 50 dinarjev letno. V to svrhu je vlada določila 100 milijonov dinarjev, kateri svoti bo še določen letni prispevek 20 milijonov dinarjev in dve tretjini čistega dobička od razredne loterije. Višina obrestne mere je določena na 6%. Vendar je dana možnost, da jo ministrski svet izpremeni z ozirom na stanje denarne vrednosti na svetovnem trgu na predlog ministra za kmetijstvo in po mnenju uprave fondov, v katerih delokrog spada ta organizacija.

Ta posojila se bodo dajala na menico s podpisi troje za jamstvo sposobnih oseb, in sicer vsote do 3000 dinarjev na podlagi živega ali mrtvega materiala in s podpisi dveh za jamstvo sposobnih oseb v višini do 5000 dinarjev. Za jamstvo na vrednostne papirje do 10.000 dinarjev in ravnolotiko na tekoči račun in hipoteko na neprimičnine.

Posebno važen je 9. člen te uredbe, ki pravi, da se predmeti, ki so se nabavili s tem posojilom, ne morejo obdačiti niti zastaviti za kakršnekoli dolgove, dokler njihov lastnik ne izplača vsega dolga upravi fondov. Posojila se dajo za rok od 6 mesecev do petih let. Posojiljemalci so oproščeni od vseh državnih in občinskih pristojbin po potrjevanju obveznic in ostalih izpravic, ki jih potrebujejo kmetje pri dvigu posojila iz uprave fondov.

Tako je vlada v zmislu onih navodil, ki so bila nekdanj merodajna za kraljevino Srbijo, stopila na pot pomaganja najštevilnejšemu stanu naše države, t. j. našim kmetovalcem. Osvobodila bo kmeta od vseh oderuhov, pa tudi onih naših kmečkih posojilnic, ki sicer pošteno delajo, pa zaradi dragega kredita ne morejo postreči kmetu s cenejšimi posojili. Kmet se naj pa zaveda, da je vlada s to odredbo dokazala, da je vsaj enkrat pogodila pravo pot blagostanju vse države, ki ima za predpogoj izboljšanje položaja kmetškega stanu. Žal je ta naredba izdana preveč enostransko za srbske kmetijske razmere, ne upošteva pa pri tem visoko razvitega denarnega združništva v Sloveniji, vsled česar naši kmetovalci ob taki obliki naredbe ne bodo imeli mnogo koristi. Toda o tem spregovorimo prihodnjič.

KMET. ŠOLSKI VESTNIK.*)

Kmetijsko šolstvo na Hrvaškem in pri nas. Pri nas imamo 3 nižje kmetijske šole, ki štejejo danes skupaj 120 učencev. Na Hrvaškem, ki je skupaj s Slovenijo več nego dvakrat tako veliko kakor Slovenija, imajo tudi samo 3 nižje kmetijske šole, od katerih pa deluje zaradi pomanjkanja učencev samo 1 (ena!), namreč v Križevcih, tako da imajo danes Hrvati 1 nižjo kmetijsko šolo s 23 učenci, 1 srednjo kmetijsko šolo (tudi v Križevcih) in 1 visoko šolo v Zagrebu. To razmerje ni seveda v nobenem soglasju s potrebami kmetijskega šolstva na Hrvaškem in nam kaže, kako malo zmisla je med ondodnim ljudstvom in njega voditelji za stanovsko vzgojo in izobrazbo kmetskega naraščaja. V

zadnjih letih se je nižje kmetijsko šolstvo na Hrvaškem popolnoma reorganiziralo, in sicer v tem zmislu, da se je nižje kmetijske šole slično uredilo kakor meščanske šole. Razlika obstoji v tem, da se v kmetijskih šolah poučuje poleg splošno izobraževalnih predmetov, ki zavzemajo seveda največ prostora, tudi še kmetijske predmete. Meščanskim šolam po mestih in trgih naj bi tedaj odgovarjale kmetijske šole po deželi! Zato se tudi sprejemajo v kmetijske šole učenci v starosti 12. do 14. leta, zato traja pouk 3 leta, kakor na meščanskih šolah, in zato se po dovršeni kmetijski šoli lahko oglašajo učenci za sprejem na učiteljske (!), v srednjo kmetijsko šolo, ali se pa lahko vračajo na dom. Uspehi te reforme se bodo pokazali v kratkem. Že danes se pa lahko trdi, da ne bo prinesla ta reforma, kakor je na eni strani dobro zamišljena, onih uspehov, ki jih merodajni strokovni krogi na Hrvaškem pričakujejo. Za strokovni pouk je mladina z 12 leti premalo zrela. Ravnatoko tudi za praktično delo. Vrhutega potrebuje hrvaški seljak šole, ki podajo sinu v krajšem času tisto stanovsko izobrazbo, ki bi odgovarjala njegovim potrebam. Ako naj nižje kmetijske šole ustrezajo potrebam malih posestnikov, naj bodo tudi s posebnim ozirom na te potrebe urejene! Ker so namenjene stanovski vzgoji malega posestnika, naj tudi odgajajo strokovno izvežban kmetski naraščaj, ne pa kandidatov za učiteljske in za srednje in navsezadnje še za visoko šolo v Zagrebu! Dejstvo je, da je danes na hrvaški visoki šoli za kmetijstvo v Zagrebu dosti več slušateljev, kakor je na hrvaških nižjih kmetijskih šolah učencev! In s tem je vse povedano!

R.

Srednja kmetijska šola za Slovenijo. O tej šoli, ki se ima ustanoviti v Mariboru, se danes mnogo razpravlja po časopisju in upravičeno, ker so se začela mnenja o potrebi take šole in o njeni uredbi križati in nasprotovati. Anketa, ki se je pred časom vršila o vprašanju kmetijskih šol za Slovenijo v Ljubljani, se je izrekla za srednjo kmetijsko šolo, ki naj bi se izločila iz sedanje vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Že takrat so se slišali razni tehtni pomisleki, ki so pa podlegli večini glasov navzočih šolnikov. Anketa je imela seveda samo posvetovalen značaj in je prišla le s predlogi na dan. Od tega časa sem so se pa pojavila tudi nova naziranja glede te šole, in sicer v tem zmislu, da kaže z ozirom na naše maloposestniške razmere v Sloveniji že dalje pospešavati le nižje kmetijsko šolstvo, ki ga predvsem potrebujemo, in po drugi strani namesto srednjega šolstva rajši visoko šolstvo s študijam v Zagrebu in drugod z ozirom na razmere in zahteve novejšega in bodočega časa. Za srednje šolstvo je premalo potrebe in povpraševanja pri nas in premalo prilike za službena mesta. Tudi si lahko veliko ceneje pomagamo s srednjo šolo v Križevcih, v Klosterneuburgu i. dr. Navadna službena mesta se lahko zasedejo s pripravnimi absolventi nižjih šol, kakor pričajo izkušnje. Po drugi strani so nastali tehtni pomisleki proti preustrojitvi sedanje vinarske in sadjarske šole v Mariboru v srednjo šolo. Kot taka naj bi se rajši ustanovila srednja kmetijska šola poleg sedanje nižje, in sicer na drugem pripravnem prostoru v Mariboru. — Zadeva srednje kmetijske šole za Slovenijo je tako važna, da je treba o njej razpravljati in jo vsestransko premočiti, preden se končno reši. Želeti je le, da se to vprašanje razmotriva povsem stvarno in s posebnim ozirom na naše dejanske potrebe. O stanju tega vprašanja bomo prinašali vse potrebne vesti.

R.

KMETIJSKE NOVICE.

Gustav Pirc, predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo — odlikovan. Zastopniki podružnic na Kranjskem so 28. t. m. izvolili predsednikom Kmetijske družbe g. Gustava Pirca, njenega bivšega tajnika, ravnatelja in generalnega ravnatelja, ki je skoraj 37 let deloval pri Kmetijski družbi za Kranjsko. Večje hvaležnosti za njegove zasluge za družbo, večje časti in zaupanja mu udje iz Kranjske niso mogli izkazati, kakor da so ga postavili na to tako važno mesto. Želimo, da bi našo Kmetijsko družbo srečno vodil skozi današnje razburkane čase v njen procvit in v korist kmetovalcev Slovenije. — Za velike zasluge na kmetijskem polju ga je Njegovo Visočanstvo regent Aleksander kot prvega kmetijskega strokovnjaka v Sloveniji, odlikoval z redom sv. Save II. klase, kar pomenja zanj izredno odlikovanje. K temu mu najiskreneje čestitamo!

Čilski soliter. Dotičnikom, ki so se mi svoj čas prijavi, sporočam, da sem začel razpošiljati čilski soliter za poizkusno gnojenje po nalogu »Delegacije proizvajalcev čilskega solitra«. Za vsak poizkus se je določila množina solitra, ki odgovarja za površino 100 kvadratnih metrov. Opozarjam, da je bil rok za prigrasitve skoro v vseh listih določen na dan 15. februarja t. l. Vsi, ki so se dotlej prijavi, prejmejo soliter. V »Kmetovalcu« pa je bil rok brez moje vednosti določen na dan 25. februarja. Tudi te prigrasence sem upošteval v toliko, v kolikor je bilo še mogoče. Upoštevati pa nisem mogel več onih prigrasencev, ki so se zglašili na mojo v »Slovenskem Narodu« že meseca januarja poslano notico, ki pa jo je objavil ta list šele dne 19. marca t. l. Takrat je bilo za zglasitve pač že prepozno. Neupoštevani prigrasenci naj mi tedaj ne štejejo v zlo, ker se nisem mogel takrat več nanje ozirati. Soliter razpošiljam zastonj in poštnine prosto. — Vse prejemnike čilskega solitra pa še posebej opozarjam, da ga morejo (določenim) usevom tudi po vrhu potrositi. Kako je s solitrom ravnati, je razvidno iz navodil, ki so priložena pošiljkam. — Dipl. agr. A. Jamnik.

Slovenski Sadjar. Gotovo je vesel pojav v našem strokovnem slovstvu, da je zopet začel izhajati list »Slovenski Sadjar«, ki ga je dandanes zares že mnogoštevilna družba sadjarjev prav težko pogrešala. Prvo številko lista, ki si ga je »Sadjarsko društvo za Slovenijo« določilo za svoje glasilo, smo dobili ravnokar v roke. List izhaja v enaki opremi, kakor prvih sedem let ter prinaša na 16 straneh prav primerno in dobro izbrano vsebino. Urednik, višji sadjarski nadzornik M. Humek v Ljubljani, opisuje najzgodnejšo in v bližini večjih mest in letovišč jako priporočljivo ameriško breskev Amsden in je članku pridejana naravnost krasna barvana priloga. Ravnatelj Bellé govori o problemih ekonomskega sadjarstva, strokovni učitelj Priol razlaga o cvetju in rodovitnosti sadnega drevja in sadjarski nadzornik Goričan o kakovosti orodja, potrebnega pri dobremu oskrbovanju sadnih dreves. Kako se napravi pripravna in cenena cepilna maža, ki ostane uporabna celo več let in kako se pridelujejo požlahtnjena breskova drevesa, pripoveduje učitelj Levstik. V odgovorih na razna vprašanja kakortudi v številnih krajših člankih se priobčuje še marsikaj zanimivega. Članki so opremljeni večinoma s pojasnjujočimi podobami. Ta številka, ki priobčuje tudi pravila »Sadjarskega društva«, nam je po prav primerni in mnogovrstni vsebini porok, da bo list ostal na isti višini, kakor prejšnji letniki, ki so vsled izvrstno urejenega gradiva sadjarjem pač v najboljšem spominu. V interesu našega sadjarstva, kateremu se v prihodnosti obeta še veselejši razvoj, želimo prav odkritosrčno, da bi

se prepotrebni list vselil v dom vsakega slovenskega sadjarja in da bi kar najuspešneje deloval v procvit te prelepe in prekoristne panoge kmetijstva. Posebno pa bodi list priporočen našemu kmetu. Saj si je list izbral za svojo poglavitno nalogo, da pridobi za umno sadjarstvo v prvi vrsti našega kmeta, kajti tedaj šele, če se bo oprijel umnega sadjarstva z večjim umevanjem in večjo ljubeznijo tudi naš kmet, bo polagoma došlo slovensko sadjarstvo na isto odlično stopinjo, na katero se lahko dvigne zaradi našega ugodnega podnebja in obilice pripravnih leg, s kakršnimi je naša krasna domovina naravnost razkošno obdarovana.

Konjski semenj v Ljutomeru. Dne 17. maja t. l. se bo v Ljutomeru vršil velik konjski semenj, ki bo velikega pomena za konjerejo v ljutomerskem okraju. Od uspeha tega semnja zavisí mnogo v stvari te panoge živinoreje. Vsled tega se pozivljajo konjerejci, da priženejo veliko lepih konj na ta semenj. Pričakovati je namreč velike udeležbe kupcev iz tu- in inozemstva, pred katerimi se ljutomerski konjerejci morajo izkazati.

URADNE VESTI.

Poročilo

o I. občnem zboru Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani, dne 28. aprila 1921.

Ta občni zbor se je vršil deljeno na dveh mestih, in sicer za zastopnike podružnic iz Kranjske v dvorani hotela »Uniona«, za zastopnike iz Štajerske, Prekmurja in Koroške pa v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani.

V »Unionu« je vodil občni zbor vladni komisar g. okrajni glavar dr. Spiller-Muys, kateremu je bil dodeljen vladni tajnik g. dr. Golia; v »Mestnem domu« pa vladni svetnik g. dr. Ignac Rutar.

Ob 3/4 na 12 je g. vladni komisar otvoril občni zbor, pozdravil navzoče zastopnike in ugotovil sklepčnost, ker je bilo zastopanih več kakor četrtnina podružnic. Občnega zbora se je udeležilo iz Kranjske 354 delegatov, ki so zastopali 162 podružnic; iz Štajerske 330 delegatov, zastopajoč 131 podružnic.

G. vladni komisar je v kratkih besedah orisal zgodovinski razvoj Kmetijske družbe in izvajal sledeče:

»V prepričanju, da pomeni današnji občni zbor važno stopnjo v zgodovini Kmetijske družbe, se mi zdi umestno, da se nekoliko ozremo nazaj na njen postanek in razvoj.

K. D. je slavila že pred 4 leti — tedaj še kot kranjska K. D. — svojo 150 letnico, zgodovinski njeni početki pa so še starejši in segajo nazaj v 18. stoletje.

Za pravo njeno rojstno leto se smatra l. 1767., ko je dobilo l. 1725. ustanovljeno »Društvo za kmetijstvo in koristne umetnosti na Kranjskem« oblastveno priznanje.

Od tedaj je šlo preko »Družbe« že mnogo svetovnih in domačih viharjev. Podpirana ali ovirana v svojem delovanju, kakor je bilo pač slučajno razpoloženje na sovražnem nam Dunaju, se je morala tekom desetletij večkrat boriti za svoj obstanek.

Že l. 1787. je bilo imenovano »Društvo za kmetijstvo« razpuščeno in šele čez 20 let zopet priznано pod novim imenom: »Poljedelsko društvo kranjskih deželnih stanov«.

Tedanja vojna doba pa ni bila ugodna za razvoj društva. Sicer se lahko reče, da bi bilo to »Poljedelsko

društvo« pod takratno francosko vladu postalo za Ilirijo, kar upamo, da postane današnja »K. D.« za Slovenijo: odločen zastopnik stanovskih interesov našega slovenskega kmeta in njega strokovni voditelj v vseh važnih vprašanjih, tikajočih se povzdige našega kmetijstva.

Toda Francozi so morali oditi in l. 1814. se je uspostavilo »Poljedelsko društvo« v starih ozkih provincijalnih granicah dežele Kranjske.

Iz te dobe datirajo prva pravila društva, ki so bila s cesarskim odlokom l. 1820. (torej ravno pred 100 leti) odobrena in so dala društvu novo ime: »C. kr. Kmetijska družba za Kranjsko«.

Kot taka prebila je revolucijsko leto 1848. in državnopravne premembe l. 1867., izpreminjajoč ponovno svoja pravila. Po teh pravilih je tvorila K. D. organizacijo po vzorcu tedanjih avstrijskih K. D. Slovenci smo bili podeljeni na nič manj nego 6 takih K. D., slovenska pa je bila kvečjemu ena.

Prišel je prevrat in ž njim vsaj delno naše narodno ujedinjenje v lastni državi.

Jasno je bilo takoj, da K. D. kot kranjska K. D. ni imela več eksistencne pravice.

Dejansko se je razširil njen delokrog na vso Slovenijo že s tem, da so se začele obračati štajerske in koroške Kmetijske podružnice na Glavno družbo v Ljubljani, pravno pa se je izvršilo to razširjenje na občnem zboru dne 20. maja 1920., ko so se pravila tako izpremenila, da odgovarjajo novim razmeram.

Od tedaj imamo »K. D. za Slovenijo«.

Danes se vrši njen prvi občni zbor, da se družba konstituirata in si izbere svoje funkcionarje, predsednika in glavni odbor.

Zal, da na tem občaem zboru niso z nami vrle naše podružnice z ugrabljenega nam dela Kranjske, Primorske in Koroške. Mislim, da govorim Vam vsem iz srca, ako pravim, da jih pozabili ne bomo, da jih smatramo slej kot prej za svoje . . .

Pred prehodom na dnevni red je pozval navzoče, da se udeležijo izleta kmetovalcev na Češko, ki se bo vršil od 12. do 20. maja t. l., na katerem bo izletnikom dana prilika ogledati si razen kmetijske razstave v Pragi tudi gospodarske razmere v vsej češko-slovaški državi. Sporočil je, da je ministrstvo za kmetijstvo dovolilo v ta namen primeren znesek, ki je namenjen kot podpora 40 udeležnikom-kmetovalcem iz Slovenije. Vsak teh dobi po 600 K. Izlet se vrši v posebnem vlaku. Voznina po železnici v naši državi je brezplačna, po Nemški Avstriji je plačati celo voznino, na Češkem pa polovično, če ne izposluje naša vlada proste vožnje. Kdor se hoče vdeležiti tega izleta, se naj še danes na posebni v to svrhu razpoloženi poli prihlasi.

Nato je prešel k dnevnemu redu.

G. vladni komisar je imenoval skrutinatorjem: Janeza Finžgarja, župana iz Breznice, inž. Alberta Vedernjaka, ravnatelja Kmetijske šole na Grmu, Karola Zaplotnika iz Letenic pri Kranju, Viktorja Engelmana iz Tuhinja in Cirila Prijatelja, adjunkta pri Kmetijski družbi.

Potem se je začela volitev z oddajanjem glasovnic za predsednika, II. podpredsednika in 10 odbornikov, ter posebej za računske pregledovalce. Po oddaji glasovnic se je začel skrutinij, med katerim je prekinil g. vladni komisar občni zbor in odredil odmor.

V »Mestnem domu« je istočasno otvoril zborovanje vladni zastopnik g. vladni svetnik dr. Ignacij Rutar, ugotovil sklepčnost in pozdravil navzoče delegate.

Pred prehodom na dnevni red je objavil poziv na udeležbo pri kmetijski razstavi v Pragi.

Potem je prešel k dnevnemu redu, t. j. k volitvam. Imenoval skrutinatorjem: Franca Simončiča, Roberta Košarja, Franca Žabota, Jakoba Zemljiča in Ludvika Ivančiča.

Po zaključenju oddaje glasovnic se je izvil skrutinij.

Po štetju glasov se je občni zbor nadaljeval in vladni komisar je najprej prečital zapisnik skrutinija pri volitvah v Unionu, iz katerega se je razvidel sledeči izid:

Predsednik:

Gustav Plrc, generalni ravnatelj v Ljubljani	210 glasov
Jakob Jan, posestnik, Podhom pri Gorjah	141 „

II. podpredsednik:

Ivan Pipan, posestnik, Vižmarje št. 27	211 „
Janez Strcln, pos., Kaplja vas pri Komendi	141 „

Odborniki:

Bohuslav Skalickv, vin. nadz., Novo mesto	211 „
Franč Hočevnar, posestnik, Struge	211 „
Martin Bajuk, posestnik, Božjakovo 30.	211 „
Ivan Štrumbelj, posestnik, Ig	211 „
Franč Črnagoj, nadučitelj, Črna vas	211 „
Jože Hočevnar, posestnik, Žeje pri Komendi	211 „
Alojz Pavlin, živinozdravnik, Ljubljana	211 „
Jože Cerne, posestnik, Zgornja Siška	211 „
Ivan Ažman, posestnik, Hraše pri Lescah	211 „
Anton Meden, posest., Begunje pri Cerknici	211 „
Anton Pogorelec, pos., Struge p. Dobrep.	141 „
Jožef Bugar, pos., Hraše pri Smledniku	141 „
Franč Kobal, pos., Gabrijele pri Tržiču	141 „
Franč Borc, posestnik, Kamnik	141 „
Josip Oražem, pos., Selo 30. pri Ljubljani	141 „
Janez Cesar, posestnik, Stara Fužina	141 „
Franč Šmid, pos., Selca nad Škofjo Loko	141 „
Janez Hladnik, župnik, Trebelno	141 „
Jožef Globavs, pos., Šmarje pri Št. Jerneju	141 „
Jakob Dimnik, pos., Devica Mar. v Polju	141 „

Iz zapisnika skrutinija pri volitvah za Štajersko in Prekmurje sledi:

I. podpredsedniki:

Evgen Jarc, profesor v Ljubljani	225 glasov
Štefan Dobnik, pos., v Zlatoličju pri Ptuj	106 „
Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih	1 glas.

Odborniki:

Mihael Brenčič, posest. v Spuhljah pri Ptuj	226 glasov.
Franč Cerne, živinozdravnik v Ljubljani	226 „
Jakob Jan, posestnik v Podhomu pri Gorjah	225 „
Robert Košar, posestnik pri Sv. Bolfenku	226 „
Martin Steblovnik, pos. v Rečici ob Paki	225 „
Dr. Karol Verstovšek, profesor v Mariboru	225 „
Jakob Vrečko, posestnik v Ponikvi	223 „
Anton Lipovšek, pos. pri Sv. Marjeti ob Pesnici	106 „
Ludvik Plavšak, pos. pri Sv. Jurju ob Taboru	106 „
Jaka Nemec, posestnik v Okoslavcih	106 „
Franč Kene, posestnik v Globokem	104 „
Jakob Žnidarič, kmet. nadzornik v Mariboru	107 „
Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih	108 „
Franč Goričan, sadj. nadzornik v Višnji vasi	108 „

Iz zapisnika skrutinija pri volitvah za Koroško sledi:

Odbornik:

Dominik Kotnik, pos. v Dobrinji pri Guštajnu	6 glasov.

Iz zapisnikov skrutinijev je nadalje razvidno, da so pri volitvi računskih preglednikov dobili sledeče število glasov:

Ivan Piber	525	Dako Makar	1
Josip Oražem	449	Anton Avsec	1
Inž. Franc Zupančič	207	Jože Florjančič	1
Janez Hladnik	92	Ivan Kulovc	2
Viktor Engelmann	14	Jože Dular	1
Ivan Lah	1	Ivan Cerne	2
Jožef Fleišman	7	Praznih glasovnic	7

Na podlagi teh zapisnikov je proglasil g. vladni komisar, da so bili izvoljeni sledeči:

Predsednikom:

Gustav Pirc, generalni ravnatelj v Ljubljani,

I. podpredsednikom:

Evgen Jarc, profesor v Ljubljani,

II. podpredsednikom:

Ivan Pipan, posestnik, Vižmarje 27.

Odbornikom:

Bohuslav Skalicky, višji vinarski nadzornik v Novem mestu,

Franc Hočevar, posestnik v Strugah,

Martin Bajuk, posestnik v Božjakovem štev. 30,

Ivan Štrumbelj, posestnik na Igu,

Franc Črnagoj, nadučitelj v Črni vasi,

Jože Hočevar, posestnik v Zejah pri Komendi,

Alojzij Pavlin, živinózdr. in vladni svetnik v Ljubljani,

Jože Cerne, posestnik v Zgornji Šiški,

Ivo Ažman, posestnik v Hrašah pri Lescah,

Anton Meden, posestnik v Begunjah pri Cerknici,

Mihael Brenčič, posestnik v Špuhljah pri Ptuj,

Franc Cerne, deželni veterinar v Ljubljani,

Jakob Jan, posestnik v Podhomu pri Gorjah,

Robert Košar, posestnik pri Sv. Bolfenku,

Martin Steblovnik, posestnik v Rečici ob Paki,

Dr. Karol Verstovšek, profesor v Mariboru,

Jakob Vrečko, posestnik v Ponikvi,

Dominik Kotnik, posestnik v Dobriji pri Guštajnu.

Računskim preglednikom:

Ivan Piber, župnik v Šenčurju,

Josip Oražem, Selo 30. pri Ljubljani.

Ker je bil s tem dnevni red tega občnega zbora izčrpan, je zaključil g. vladni komisar ob dveh popoldne zborovanje.

Vabila

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1. — 5. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Zgornja in Spodnja Šiška, v nedeljo, 8. maja 1921. ob treh popoldne pri t. č. načelniku v Zgornji Šiški 39.

Srednja vas v Bohinju, v nedeljo, 15. maja 1921. ob treh popoldne v Občinskem domu.

Penudniki in kupci plemenske živine.

(Pod tem naslovom Kmetijska družba za Slovenijo odselej naprej redno objavlja vse one lastnike plemenske živine, ki so pri volji plemensko živino prodati in vse one kmetovalce, ki jo želijo kupiti, s čemur je dana prilika prodajalcem in kupcem stopiti v stik in tako poskrbeti za zamenjavo plemenske živine. Priglašati je nakup in ponudbo vseh vrst moških in ženskih plemenskih živali ter naj vsak priglašenec natančno prijavljuje svoj naslov, vrsto domače živali, njen spol, pasmo, starost, število itd.

Naprodaj so:

3 merjasee, po tri tedne stare,

1 kravo ob koncu brejosti, pincgavske pasme,

3 teleta, pincgavske pasme, proda Jakob Skok, posestnik, Pristava št. 13, p. Mengeš.

Bika muricodolske pasme, 2 leti starega, pohlevnega, ima naprodaj dr. Sahenberger, posestnik, Rožno št. 31, p. Rajhenburg ob Savi.

Bika simcdolske pasme, šest mesecev starega, cena po dogovoru, proda Alojzij Vehovec, posestnik v Žužemberku.

Kupise:

2 Bika, 1 in pol leta starosti, pšenične ali sive barve, 10 bikov, enoletnih, montažonske ali domače enobarvne pasme,

4 krave, enobarvne, dobre molznice, do četrtega teleta,

2 merjasee, po pol leta starosti, domače požlahtnjene pasme,

2 kozla in 4 koze tričetrt leta starosti, dokazano čiste sanske pasme,

10 ovac in ovnov jezerske pasme.

10 petelinov in kokoši laških jajčaric,

2 zajki čisti blak and tan.

Natančne pismene ponudbe je poslati državnemu živilorejskemu inštruktorju na Grosupljem.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

Konjerejskega odseka I. Kmetijske družbe za Slovenijo,

ki bo v soboto, 14. maja t. l. ob desetih dopoldne v posvetovalnici Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

SPORED:

1. Otvoritev občnega zbora in odborovo poročilo o delovanju v l. 1920.

2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

3. Računski zaključek za l. 1920. in proračun za l. 1921.

4. Poročilo o sklepu odbora glede premovanj.

5. Volitev po žrebu izstopajočih odbornikov.

6. Samostojni predlogi udov.

7. Slučajnosti.

Konjerejski odsek I. Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

Zupančič Franc,
predsednik.

Po § 4. odsekovih pravil je treba samostojne predloge osem dni pred občnim zborom odboru pismeno naznaniti.

Odbornikom: Pred občnim zborom se vrši istotam ob desetih dopoldne odborova seja.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 K na leto.
Posamezna številka stane krono.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: inserat na pol strani 600 K, na 1/4 strani 300 K, na 1/8 strani 150 K, na 1/16 strani 100 K, na 1/32 strani 50 K. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 80 vin. najmanj pa skupaj 12 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 8. Ljubljana, 30. aprila 1921. Letnik XXXVIII.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 80 vinarjev, delarja ali znamkan najmanj pa skupaj K 12—sicer se naznanila ne objavijo.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Milnske kamne, sekane iz najboljših bele, ostre do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pismeno garancijo, Leskovec Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju. 60

Najboljše apno in portland cement dobavlja najceneje na vse postaje od G. Radgone do Ljutomer, v D. Lendavo, pa tudi na vse druge postaje. Tvrška V. Bratina Krizevci pri Ljutomeru.

Rafijo, trane škarje, vrtno in poljsko orodje nudi po nizki ceni A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 95

Storjo za strope, žico, žičenice, morsko travo, žične vložke za postelje nudi po ugodnih cenah A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 96

Mlatilnice navadne in 160 cm široke, z popolnim čiščenjem, bencin-motorje, decimalne in druge tehtnice, parilne kotle, štedilne peči, posnemalnike, pluge, gnojilačne sesalke, transmisije in lesena jermenska kolesa, umetne milnske kamne in kompletne domače mline, žične mreže za ograjo, žične vrvi, kosilne stroje, čebelarstvo orodje, panje i. t. d. priporoča Josip Božič, strojnik, pošta Grabčani. Koroško. 97

Priporočila se tvrdka Josip Peteline, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7. Edina tovarniška zaloga najboljših živalskih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se dobijo vsi posamezni deli za živalske stroje in kolesa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čevljarje in sedlarje. 104

Tudi letos kupuje R. Luckmann, prej J. Leuz nast. v Ljubljani na Martinovi (Ahacijevi) cesti 10 po najnižjih cenah raznovrstna zeljšča, suho cvetje (suhe rože), lipovo cvetje, korenine, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslužek, naj zahteva pojanila pri imenovanju tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke. 154

Pšenično moko, koruzo, oves in otrobe se dobi vedno po najnižji ceni v trgovini J. M. Kranjc (proj. Bučar) Vrhnika.

Nova lekarna pri Sv. Lenartu, v Slovenskih Goricah založena z vsemi zdravili se priporoča, Bogdan Devide, 153

Na prodaj je več 1000 enoletnih spargljivih sadik. M. Humeč, Ljubljana Linhart. ul. 12. 158

Dvajset orlov gozda, dva orla bukovega lesa, dalje 40 m³ drv ter en gepelj ima naprodaj Franc Sodja, Ribno pri Bledu. 61

Cepilne trte na Riparia Portalis prve vrste: Veliki rizling, Mali rizling, Silvaner, Traminer, Izabela, Mešana vrsta: Trunta, Lipošina, Pošip. Tudi druge vrste za dobiti. Dobro vkoreninjene divjake Riparia Portalis. Bela močno vkoreninjena šmarnica. Vsakega odjemalca hočem zadovoljiti da bo večletni naročnik. Zaloga že bolj majhna, cena nizka in po dogovoru. Alojz Grabar, trsnarč Zagorci, pošta Juršinci Ptuj, Štajersko. 157

Elektromotor, dobro ohranjen in zanesljiv, ena ali dve konjski moči se kupi. Ponudbe s znamko za odgovor na upravnštvo „Kmetovača“. 158

Tri nove vozove prodam, en močni za par, en močni samec za na polje, tudi za par in en lepi Brek na peresih, novega sistema, močno kovani in iz dobrega suhega lesa, dobro oprejeni. Cena po dogovoru. Franc Obrnik, kolar v Mostah, p. Komenda. 159

Dvoprežni voz parizar z lestvicami, kolesa nova, je naprodaj pri Karol Jeršin v Rudniku št. 18, pri Ljubljani. 160

Štedilnice za vzidat veliko izbilo in najceneje, kakor tudi slamoreznice, mlatilnice, gepeljne, čistilnice za žito, trombe za gnojnico in pocinjene vrtno mrežo, karbolinej kakor tudi najfinjši portland-cement se dobi pri tvrdki A. KAŠMAN v Školji Loki. 170

Mlekarsko opravo kupim, in sicer v prvi vrsti stojišč parni kotel v 4 PH in kotel za sirjenje za 300 l. Gabrijel Vutti, mlekár J. senice. 171

Kosilni stroj, železen plug in stroj za grabiti se takoj prodaj. Pismene ponudbe na upravnštvo pod „Kosilni stroj“. 172

Kosilni stroj, mlatilni stroj, slamorezno, čistilni stroj, gepelj, obračevalca za sero z bobnom in trideset hekto mošta prodaj graščina Lindendorf, pošta Gornja Sv. Kungota. 173

Kmetijska družba za Slovenijo
priporoča udom
za spomladno gnojenje

iz svoje zaloge v Ljubljani

kajnit
kostno moko
surovo in razklejeno
superfosfat
apneni dušik
kalijeva sol

po izvirnih cenah, ki so razvidne iz družbenih vesti tega lista. Tvor-nice so cene znatno zvišale, družba pa bo naročitve, ki jej pravočasno dohajajo,

še po starih cenah
izvršila. 10

Kmetovalci
ne zamudite prilike!

Prasiči lepi, 8 tednov stari na prodaj. Pogledati je: Cesta mestni log št. 31. 185

Marjasec 10 mesecev stari, Höschove pasme se prodaj. Ljubljana, Cesta na Rožnik 2. 186

Kravo s telicohom, dobro mlekario ima na prodaj, prodaj za ceno po dogovoru Miha Koželj, Spodnja Siska 45. 187

Dva nova enovprežna voza in dve konjske opreme prodaja po ceni Ivan Zerovec, Milno-Bled, 174

Mal dinamo stroj z akumulacijo, ena slamo-motorna, ena benzinska, ena benzinska (Flügel-pumpe) za pretakanje pripravna, se prodaja po ugodni ceni. 93 kg nizke žične mreže po 5 kron/kg. Vse se lahko ogleda pri kupecavničarju L. Meplihu Ljubljana, Prule 6. 175

Smodnik, dinamit, dinamon vžigalno vrvi, vžigalne kapice, jeklo za svedre, orodje za kamenolome, **železne blagajne**, poljedelske stroje in vse železnice, dobite pri domači trgovici Fr. Stupica, v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1. (Marije Terezije). 176

Najboljše apno dobavlja Avgust Rückl, posestnik apnenic, Hrastnik. 177

Zamaškov za suho cepljenje frsov, gumijevi traki, rafija ter vse vrste vrtnih in poljskih semenov, razpošilja po nizkih cenah trdka Alojzij Schuschei, Brežice ob Savi. 178

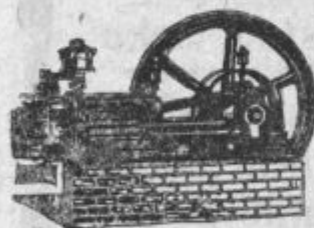
Vagon vinskega kolja in 1 vagon hmelov je na prodaj. Vpraša se pri gospe H. Hermann v Laškem. 179

Vinometre »Bernadot« — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tanin Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sode bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija ANTON RANC
Ljubljana, Židovska ulica 1. ☎

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev (5)

iz najslovitejših tovarn.
Zastopstvo za parne kotle znanih tovarn, Wolske.

Važno za mlekarstvo!
Prva srbska tovarna sirilnega praška in sirilne tekočine
GJOKA DIMITRIJEVIĆ NIŠ. (34)

ima v zalogi sirilni prašek in sirilne tekočine, cenejše in močnejše kakor tuji izvodi.

Zastopstvo za Slovenijo
Dimitrijević & Dobovišek
Ljubljana, Bleiweisova c. 20.

Išče se zanesljivega, oženjenega upravnika (Schaffer).

Popraša se naj pri mariborskem paromlinu (37)

Harol Scherbaum in sinovi v Mariboru.

Plem. kobilo in enoletnega žrebčka prodaja takoj »Marjanišče« v Ljubljani, Poljanska cesta. 180

Eno prasico in deset prasičkov štiri tednov stari odda Avgust Rückl, Hrastnik. 181

Dijak višje vinarske in sadjarske šole v Klosterneuburgu iz ljutomerskega okraja, želi v podčitnicah, od julija do oktobra, praktimirati na kakem posestvu vinorodnih pokraja. Naslov: Jtanko Schneider, stud. oenol. Klosterneuburg, Sachsen-gasse 21. Nemška Avstrija. 182

Upravnik želi premeniti službo, strokovno šolsko izobrazbo in praktičnimi spricvali je zmožen popolnoma kmetijstva, sadjarje, vinorejce, vrtnarstva in čebelarstva, ter slovenskega in nemškega jezika. Cenjene dopise je poslati: Franc Bezjak, Moškanjci pri Ptuj. 183

Tri najlepša posestva. Blizu Maribora 42 do 26 orolov njiv, travnikov, gozd, sadonosnik, vinograd, več premične, stroji, živine, vina itd. izvrstno poslopje, lep okraj, rodovitna zemlja, dobri sadonosniki vse v dobrem stanju, se takoj s premičnino in živino prodaja. Kupci naj se takoj pismeno prilogo poštno znamke za odgovor pod naslov: I. D. movina postrestante glavna pošta Maribor ogled. 184

Živinorejska zadruga v Sodražici ima dne 16. maja ob 3. uri popoldne **redni občni zbor** v prostorih kmetijskega društva.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Odobritev računskega zaključka.
4. Volitev izstopivših članov.
5. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi ne bilo ob navedeni uri zadostno število udeležencev se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom, kateri bo zboroval pri vsakem številu udeležencev.

Primečaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.593, ki mi ga je mestni magistrat Ljublj. izročil dne 28. julija 1899., št. 25.255, smejo dietično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prasice in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogist in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.261.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina K 50 poštnine prosto na dom. (3)

Mazilo zoper garje (pafomaz'lo) uniči pri ljudeh garje, ušaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaj. Pri živini uniči garje. 1 lonček po pošti K 15.—

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Slovenija. Zraven rotovžni.

Onim, ki ljubijo napredek!
Stoterokrat poplačan trud!

Opozarjamo kmetovalce na zelo dobro in lahko porabljivo

galično pasto »Bosna«,

ki je najbolj pripravno in po strokovnih izkušnjah najučinkovitejše sredstvo zoper peronosporo in druge rastlinske bolezni. Vporablja se lahko tudi mesto galice za škropljenje krompirja. Dobi se v čebrih po 25, 50 in 100 kg pri **Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani**.

Ukaz

ni ampak potreba, da predno kupite konfekcijo, čevlje, klobuke, perilo, manufakturno, in galanterijsko blago, da pišete, poilustrovan cenik s 1000 slikami veletrgovini (30)

R. Stermechi, Celje št. 306,

katera prodaja vse blago po čudovito nizkih cenah.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA v Ljubljani

ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

3%

obrestovanju in dovoljuje hipotekna posojila po 4 1/2 %

S hranilnico sta zvezana Srednje društvo in starostna hranilnica za posle in delavce. Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzoruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

5 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za okrepitev rezervnih zakladov, po pravilu določen v pospeševanje obdelovalnih naprav in podjetij na Kranjskem.

Za te svrhe se je doslej darovalo 8.688,000 kron. Pismene poizvedbe je nasloviti na Kranjsko hranilnico v Ljubljani, Knafeljeva ulica šte. 9.

Mesečne Posnemalnike
Hidravlične stiskalnice

Sadni mlini

Stroje za sejanje

Mlini za čiščenje

Stroje za rofkanje koruze

Stiskalnice za sadje

Grablje za seno

Stroje za napravo rezance

Hidravlične stiskalnice za olje

Plugi

Stiskalnice za bale

Mlatine stroje

kakor tudi vse druge kmetijske stroje in orodje izdeluje in pošilja v znano najboljši kakovosti in izdelavi

PH. MAYFARTH & Co. WIEŁŁ II.

Taborstrasse 71.

Tvornica kmetijskih strojev

Katalog 1624 gratis in franko. — Zastopniki se sprejmejo.

Za praznike in bližnjo spomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega suknja, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskano v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robce za na glavo i. t. d. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. Skaberne

veletrgovina z manufakturnim blagom
Ljubljana, Mestni trg 10.

DRUŽBENE VESTI.

Nova poština. Opozarjamo cenj. ude in dopisovalce, da so od 16. aprila 1921. naprej veljavne samo one poštne znamke, ki nosijo sliko regenta Aleksandra ali kralja Petra. Za pisma, frankirana z drugimi znamkami, mora družba plačati dvojno pristojbino kazni. Tudi v pisnih nam ne prilagajte starih znamk, ker so brez vrednosti! Opozarjamo tudi na *nove poštne pristojbine od 1. maja 1921. naprej i. s. za pisma po 2 kroni, za dopisnice po 1 krono.* Pismeni odgovori na kmetijsko-gospodarska vprašanja se bodo udom poslali le tedaj, če bo vprašanju priloženih znamk za 4 krono.

* Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi sledeče kmetijske potrebščine:

Ajda, siva semenska, lepo čiščeno graščinsko blago po 8 kron *kg*, brez vreč.

Antiavit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd. je zopet došel in se dobi v zaklopnicah po 1 *kg* za 120 kron, pol *kg* za 70 kron, četrt *kg* za 40 kron, osminko *kg* za 25 kron, 50 gramov za 15 kron.

Antiklor (gl. salojidin).

Apneni dušik po K 400.— sto *kg*.

Bosnapasta po K 12.— za *kg* v čebrih po 50 in 100 *kg*; pri večjem odjemu primeren popust. Čebri se ne računijo posebej. Najboljši strokovnjaki priporočajo nakup tega najučinkovitejšega in lahko vporabljivega sredstva proti peronospori ali paležu na trti. (Gl. inserat).

Brusni kamni so družbi pravkar došli iz Civitate al Piano (Bergamo). So to prave naravne bergamaške osle, ki jih sedaj že pet let ni bilo mogoče iz Italije dobiti. Cene so sledeče:

23/24 cm gladkolisaste	150/151 komad po 20 K
25/26 » izredne kakovosti	152/153 » » 22 »
28/29 » » » »	154 » » 24 »

Poleg tega oddaja družba domače umetne brusne kamne po 8 K komad.

Drevesne škropilnice na prevoz, razne kakovosti na izbero po različnih cenah.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 120 kron *kg*, poština in ovoj posebej.

Espazeta, španska detelja, neluščena po 24 kron *kg*.

Galica, najfinejše vrste »Saxonia«, in »O'mont« jamčeno 98/99% po 24 K za 1 *kg*.

Kajnit s 15% čistega kalija po 130 kron iz Ljubljane, vreče se računijo posebej.

Kalijevo sol z 41% čistega kalija po 320 kron iz Ljubljane v papirnatih vrečah. V jutastih vrečah po K 345.— sto *kg*.

Kose. Družba zopet oddaja udom kose iz dobrega štajerskega jekla, in sicer 65, 70 in 75 cm dolge, takozvane »kranjske« oblike. Cene kosam so sledeče: 65 cm po 50 kron, 70 cm po 52 kron, 75 cm po 54 kron komad.

Kočni superfosfat po K 380.— sto *kg* z vrečami vred.

Kuhinjska nemška jedilna sol po K 6.— za *kg*, le v večjih množinah na naslove podružnic. Udje naj prijavijo svoje naročbe pri načelstvih svojih podružnic do konci t. m.

Lanene tropine, vsebuječe 38 do 40% beljakovin in maščobe po K 600.— sto *kg*. Vreče so po 50 *kg* in se ne računijo.

Modra galica po najnižji tržni ceni.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Rafija, majunga extrissima, po K 38.— *kg*.

Rafija, druge vrste po 26 K *kg*.

Razklejana kostna moka z 30—33% fosforove kisline v vrečah po 100 *kg* z vrečami vred K 250.—

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po K 16.— za 1 *kg*.

Semensko deteljo, i. s. nemške lucerne kakor tudi domačo bo družba spomladi oddajala svojim udom. Oddajala bo samo najskrbneje čiščeno seme, ki bo preiskano po Državnem preizkušališču v Ljubljani. Vreče po 100 *kg* bodo opremljene v izvirnimi plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljate prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredeničnosti.

Cene za semensko deteljo so naslednje:

domača detelja v celih vrečah po 100 <i>kg</i>	K 50.— <i>kg</i>
» » v nadrobni oddaji	K 56.— »
seme lucerne v celih vrečah po 100 <i>kg</i>	K 56.— »
» » v nadrobni oddaji	K 62.— »

Pri nadrobni oddaji se računi posebej še poština in vrečico ali zavitek.

Semenska siva ajda, lepo graščinsko blago iz Prekmurja, najskrbneje čiščeno seme oddaja družba po 8 kron *kg* brez vreč. Ker je razpoložljiva množina le majhna se bodo mogle vpoštevati le prve naročitve.

Surova kostna moka po K 200.— za sto *kg*, z vrečami vred.

Škropilnice za trte so pošle. V zalogi je še nekaj drevesnih škropilnic razne kakovosti na izbero. Te škropilnice so izvrstno uporabne tudi za beljenje in razkuževanje hlevov itd.

Travna semena: V zalogi so še naslednje vrste:

bela detelja, znamke U 90/90	60.— K za <i>kg</i>
brezpredenični mačji rep, vzor 1213	36.— » » »
pasja trava, vzor 147	38.— » » »
pokončnastoklasa, vzor 1550 — 95/80	22.— » » »
angleška ljulika, » 1723 — 95/85	28.— » » »
angleška ljulika, » 1726 — 50/80	22.— » » »
laška ljulika, » 1334 — 97/24	26.— » » »
prvovrstna travniška mešanica, vzor 1883	28.— » » »
esparzeta, španska detelja, neluščena	24.— » » »

Poštino in vrečice je plačati posebej.

Trtne škropilnice so pošle.

Vinometri po K 50.— za komad.

Zdrobova moka, (Brechermehl) 20% fosforove kisline 5% dušika K 260 za sto *kg*, z vrečami vred.

Želatina za čiščenje vina po 130 kron *kg*.

Živinska sol. Družba je prejela iz Solnograda nekaj vagonov živinske zdrobljene soli. Ta sol stane K 5'20 za *kg*, pri odjemu pol vagona K 5'— za *kg*. Prijave se sedaj sprejemajo.

Zveplalniki. Družba je prejela iz Italije ročne žveplalnike. Komad stane 250 kron.

Zveplenokislo glino namesto galuna, kot dodatek galičnemu škropivu, ima Kmetijska družba v zalogi, ter jo oddaja po 4'— K kilogram. Izkušnje so pokazale, da lahko z dobrim uspehom za učinkovitost primešamo galici polovico žveplenokisla gline in si na ta način prihranimo polovico drage galice. Namesto treh ali dveh kil vzamemo na sto litrov vode le poldrugo ali eno kilo galice in ravnotolko gline, apna pa kakor navadno, uspeh bo gotovo popolnoma isti, kakor ob polni množini galice. Vporabo gline priporočamo zaradi tega, ker dež ne odpere te brozge raz listje in trte tako hitro kakor navadno brozgo.

Žveplene ploščice ali žvepleni nabiček na juti za žveplanje sodov, najboljše, brez arzena po 28 K kron kilo.

Zveplovo moko, Floristella, ventilirano, dvojno raf., ventilirano, mešano z 3% galice po najnižjih tržnih cenah.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA v Ljubljani

(94)

posluje začasno v prostorih Zadrugne zveze,
Dunajska c. 38./I.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice

registrov. zadruga z neomejeno zavezo
v LJUBLJANI

v lastnem zadrugnem domu na Dunajski cesti šte. 18.

Obrestuje hranilna vloge po **3%** (2)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vlogo v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje ob dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1,100.000 kron.

KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek	Cena K
2. Fr. Stupar: Apno v kmetijstvu	1-20
3. Fr. Stupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letni	1-—
5. M. Kostanjevec: O užitnosti od vlna in mesa	6-—
8. Boh. Skalický: Stijenje ali kájljenje ameriških kijnčov	1-20
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2 80
12. Pridelovanje in razpečanje namiznega grozdja ter zgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	2-—
13. O sestavljanju in setvi travnih mešaníc. (Weinzierl-Turk)	4-—
15. Steuert-Jamnik: Soseba Razumnika konjereja	4-—
Izrejanje matic	4-—

KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO

je dala naslednja 10

„GOSPODARSKA NAVODILA“

posebej ponašati iz „Kmetovalca“ in jih oddaja komad po 1 krono. Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati.

1. Zakaj vino črni, kaj je temu vzrok in kako se odpomore.
2. Rjavenje vina.
3. Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro in stanovitno vino.
4. Čiste drože in njih raba v kletarstvu.
5. Vzroki neplodnosti pri govedih.
6. Sluzavost ali vlačljivost vina.
7. Krmiljenje z oljnimi tropinami.
8. Čiščenje in precejanje vina.
9. Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.
10. Naprava petiotia ali domače pi-jace.
11. O bistvu alkoholnega vrenja (kopenja) in o rabi čistih vinakih drož pri pridelovanju vina.
12. Vnetje vimena ali volčič na vimenu.
13. Nova naredba kranjske c. kr. deželne vlade glede zvrševanja rezarstva.
14. Kislost (kisloba) in razkisanje vina.
15. Dolžnost vzdrževanja ograj v obrambo kulturnih zemljišč pred škodo po živini, ki se pase.
16. Napienjanje govedi.
17. Kaj je presnavljanje v živalskem telesu?
18. Izdelovanje mila za dom.
19. Zdravljenje kužnih bolezní cepljenjem.
20. Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
21. Kako živi šitni molj in kako se pokončuje.
22. Snetjavost pri žitu.
23. Kako se jajca ohranijo.
24. Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
25. Kako se obnavljajo in popravljajo meje?
26. Kdo se naj še zglašuje z državní preživljenski (vzdrževalni) prispevek?
27. Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
28. Garje pri konjih.
29. Apneni dušik.
30. Kako pripravljamo domači kvas (kravajce, drože)?
31. Duh in okus vina po žveplu.
32. Zatiranje tihnih bolezní spomladi.
33. Tobak.
34. Sečni kamni pri živalih.

I Samo I za dve kroni

pošilja

Kmet. družba za Slov. v Ljubljani
ilustrirano knjižico

„Izrejevanje

„ matic“

ki je neobhodno potrebna vsakemu čebelarju.

Posestvo na prodaj.

obstoječe iz hiše, poda, hleva in kleti ter zemljišča, čez pet hektarov v Zabukovju, oddaljeno pol ure od železniške postaje Mirna.

Cena po dogovoru.

Poziv se v trgovini

Franc Rnez, 38

v Št. Rupertu

pri Mokronogu.

Upravništvo „Kmetovalca“

sprejema (8)

primerne inserate po cenah, ki so razvidne na poglavju.

Objavljenje bo imelo vedno zadovoljiv uspeh, kajti »Kmetovalec«, izhaja (dvakrat mesečno) v 30 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

Penudite vse neporabno

zlato in srebro,

stari denar, tolarje, srebrnike, zlatnike i. t. d.,

ker Vam vse to lež doma v shrambi brezobrestno tvrdki zlata in srebra

I. Augustin,
Dunajska cesta 36.

VABILO

rednemu občnemu zboru

»Kmečke gospodarske zadruge« v Št. Vidu nad Ljubljano, ki se vrši v nedeljo dne 8. maja t. l. ob 3. uri pop. pri Žiberdu na Trati.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva (tajnika, blagajnika).
2. Predložitev rač. zaključka in bilance za leto 1920.
3. Odobritev rač. zaključka in bilance za leto 1921.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.
- K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Opomba. Če bi v določenem času ne bilo zadostno število članov navzočih se pol ure pozneje vrši občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu.